

НОВИНИ НАТО

Видається Відділом інформації та преси НАТО в Брюсселі

Генеральний секретар НАТО
Солана

Лист Генерального секретаря НАТО

Минулого липня я відвідав вашу країну, аби відзначити першу річницю Хартії, яка поєднала НАТО й Україну. Я підкреслював у розмовах з Президентом Кучмою, що міцні стосунки між нами є життєво необхідними задля стабільності у Європі. Я високо оцінив зусилля України щодо встановлення добрих взаємин з її сусідами, зокрема з Польщею, Румунією, Угорщиною та Росією.

Хартія, підписана у липні 1997 року, заклала підвалини особливого партнерства між нами.

Ми негайно якнайактивніше включилися до цього процесу, розпочавши амбітну програму співпраці, яка тривала до кінця 1997 року.

1998 рік — рік консолідації, впродовж якого ми остаточно затвердили це нове партнерство та започаткували сталій механізм дієвого втілення наших спільних прагнень. Це рік стабільних досягнень, що створив солідний фундамент для розвитку у 1999 році.

Україна, яка сьогодні є помітним учасником Ради євроатлантичного партнерства, що об'єднує як держави-члени, так і країни-партнери, відіграє значну роль у втіленні Програми «Партнерство заради миру», беручи участь у численних навчаннях та інших тренувальних заходах. Вона проводить серйозну роботу в галузі планування щодо надзвичайних ситуацій у цивільній сфері. Я хотів би принагідно згадати про відчутний внесок, що його зробив Євроатлантичний координаційний центр реагу-

вання на катастрофи, допомагаючи у подоланні наслідків повені у Західній Україні.

З метою подальшої інтенсифікації вже вельми активної участі у Програмі «Партнерство заради миру» та сприяння політичному координуванню оборонних питань ми призначаємо двох представників НАТО з питань зв'язку — цивільного та військового — для роботи у Києві. Вони офіційно обіймуть свої посади у 1999 році.

На початку 1998 року ми спільно сформували робочу групу, яка має допомогти Україні у реорганізації її оборонних відомств. Зазначена група вже провела кілька корисних зустрічей як тут (у Брюсселі), так і в Києві, що торкалися практичних аспектів таких проблем як взаємини між цивільними та військовими, бюджетна політика та планування ресурсів.

Ми інтенсифікували наші інформаційні зусилля в Україні шляхом організації семінарів та конференцій. Попри те, що наш Центр інформації у Києві має зазнати деяких змін у найближчому майбутньому, НАТО забезпечуватиме повноцінний розвиток своїх програм та заходів на теренах України. У нашій штаб-квартирі у Брюсселі ми радо вітали 15 делегацій з України, які склалися з провідних політиків, парламентаріїв, науковців, військових та журналістів, що здійснили інформаційно-ознайомчі поїздки до Брюсселю. У листопаді ми приймали чергову делегацію з України, що складалася з представників Державної міжвідомчої комісії. Делегацію очолював пан Володимир Горбулін, Секретар Ради національної безпеки та оборони.

Комісія «Україна - НАТО», яка цього року вже провела чотири зустрічі на рівні міністрів, утвердилася як механізм консультацій щодо широкого спектру проблем, пов'язаних з питаннями безпеки.

У 1999 році ми не зменшуватимемо зусиль, аби використати сприятливі можливості, що виникли завдяки нашим новим стосункам.

У Боснії, беручи участь у виконанні миротворчої місії у складі багатонаціональних Стабілізаційних сил (SFOR), Україна відіграє важливу роль у спробах міжнародної спільноти забезпечити тривалий мир. Ми також вітали пропозицію України щодо допомоги під час виконання перевіркової місії у Косово.

У квітні наступного року НАТО святкуватиме свою 50-ту річницю, проводячи з цієї нагоди зустріч на найвищому рівні у Вашингтоні. Саме тоді ми остаточно утвердимо факт трансформації Альянсу, його структур та політики. Наше особливе партнерство з Україною є важливою складовою цього процесу. Трансформований Альянс, у співпраці з Україною та іншими державами-партнерами, й надалі робитиме потужний внесок у розбудову безпечнішого й стабільнішого світу.

НАТО з нетерпінням чекає на черговий рік плідного співробітництва з Україною. Дозвольте мені побажати вам, вашим родинам та близьким усього найкращого у Новому 1999 році!

Хав'єр Солана

ЗМІСТ

Лист Генерального секретаря НАТО	1
НАТО й Україна узгоджують спільні дії у 1999 році	2
НАТО готується до Вашингтонського самміту	3
НАТО та криза у Косово	4
НАТО та Боснія	4
Міністри НАТО та Росії оцінюють співпрацю	5
Україна окреслює плани співпраці з НАТО	5
Допомога потерпаючій від повені Україні	6
ПЗМ: деякі з майбутніх навчань (початок 1999 року)	6
Основні відомості про НАТО	6
Зміни, яких зазнає НАТО	7
Чільні посадові особи й керівні органи Альянсу	7
Календар подій	8

НАТО й Україна узгоджують спільні дії у 1999 році та проведуть самміт наступного квітня

Під час робочої зустрічі спільної Комісії у Брюсселі міністри закордонних справ країн-членів НАТО й України затвердили програму спільних дій на 1999 рік та оголосили про те, що глави їхніх держав та урядів матимуть зустріч наступного квітня, аби надати посилений імпульс розвитку Програми особливого партнерства.

У заяві, що її було оприлюднено після зустрічі у Брюсселі 9 грудня, зазначалося, що перша зустріч Комісії на найвищому рівні відбудеться у Вашингтоні наступного квітня, коли глави держав та урядів країн-членів НАТО урочисто відзначатимуть 50-ту річницю Альянсу.

Виступаючи на прес-конференції, Міністр закордонних справ України Борис Тарасюк сказав, що Президент Леонід Кучма братиме участь у вищезгаданій першій зустрічі НАТО-Україна на найвищому рівні. «Ми маємо велику зацікавленість у цьому майбутньому самміті — найпершому в історії, — і ми вже висловили державам-членам НАТО свої конкретні пропозиції стосовно можливих результатів цієї зустрічі.»

Під час робочої зустрічі НАТО й Україна ухвалили концептуальний план співпраці на 1999 рік та підписали Меморандум про взаєморозуміння щодо призначення з боку НАТО двох представників з питань зв'язку, які базуватимуться у Києві.

«Ми сподіваємося, що вищезгадані представники з питань зв'язку сприятимуть нашій повноцінній участі у «Партнерстві заради миру» і зміцненню співпраці між НАТО й керівництвом України», — зазначив пан Тарасюк.

За ініціативою України, міністри закордонних справ Чеської Республіки, Угорщини та Польщі — ці

держави приєднаються до НАТО наступного року — взяли участь у засіданні.

Відповідаючи на запитання про те, як вплине приєднання цих трьох країн до Альянсу на взаємини між НАТО й Україною, Генеральний секретар Солана підкреслив глибокий характер існуючих двосторонніх стосунків між Україною та

перебіг подій у Боснії та Косово).

У комюніке за результатами попередньої зустрічі, яка відбулася 8 грудня, міністри закордонних справ держав-членів НАТО підтвердили, що Україна має відігравати ключову роль у тому, що стосується безпеки у Європі.

«Ми усвідомлюємо важливість розвитку міцного й активного

Міністр закордонних справ України Тарасюк (ліворуч) та Генеральний Секретар НАТО Солана під час зустрічі у Брюсселі 9 грудня

деякими з держав, що їх вже було запрошено до вступу.

«Якщо будуть зміни, то лише на краще. Офіційна присутність в Альянсі трьох вищезгаданих держав безсумнівно сприятиме зміцненню стосунків між Україною та НАТО», — зазначив він.

Пан Солана подякував Україні за її внесок у діяльність Стабілізаційних сил (SFOR) у Боснії, а також за її пропозицію надати літак на підтримку перевіркової місії у Косово (*Див. нижче статті про*

практичного співробітництва та політичних консультацій з Україною під егідою Хартії, підписаної Україною та НАТО», — зазначалося у документі. «Ми вітаємо проголошення Президентом України «Державної програми співпраці з НАТО до 2001 року», вбачаючи у цьому суттєве підтвердження того, що Україна є прибічником підтримання плідних стосунків з НАТО». Міністри зобов'язалися на повну силу використати потенціал цих нових взаємин.

НАТО готується до Вашингтонського самміту

Міністри закордонних справ держав-членів Альянсу, які попередньо зустрілися в Брюсселі, обговорили хід підготовки до самміту у Вашингтоні, під час якого, за їхніми словами, Чеську Республіку, Угорщину та Польщу буде офіційно запрошено до участі в Альянсі в якості повноправних членів. Принагідно Альянс визначиться також щодо власної ролі у майбутньому та поглиблення стосунків з країнами-партнерами.

Глави держав та урядів країн-членів Альянсу матимуть нагоду виробити спільне бачення ролі НАТО на прийдешні роки — «такого Альянсу, який буде адаптованим, поновленим та підготовленим, аби дати відповідь на питання безпеки, що постануть у 21-му сторіччі».

Ось лише декотрі з питань, що їх було обговорено впродовж зустрічі міністрів держав Північноатлантичної Ради — найвищого органу НАТО, уповноваженого приймати спільні рішення, та висвітлено у кінцевому документі:

*** Приєднання нових країн-членів до НАТО**

Приєднання Польщі, Угорщини та Чеської Республіки до НАТО було ратифіковано усіма сторонами; приєднання трьох зазначених держав сприятиме подальшому посиленню Альянсу, а також зміцненню безпеки й стабільності у Європі. «Я сподіваюся, що вони зможуть стати частиною Альянсу ще до Вашингтонського самміту», — зазначив Генеральний секретар Солана під час прес-конференції. Двері залишаються відчиненими для нових членів і на майбутнє.

*** Реформа структури військового командування**

Повним ходом обговорюється підготовка до реформування структури військового командування та втілення концепції Об'єднаних загальновійськових тактичних сил. Мета цієї військової реформи полягає у тому, аби Альянс був спроможний адекватно виконувати повний обсяг військових функцій у майбутньому. Це включає колективну оборону, спроможність адекватно реагувати на різноманітні непередбачені ситуації у майбутньому, збереження трансатлантичної солідарності та розвиток потужнішого європейського виміру в межах Альянсу.

*** Стратегічна концепція**

Триває робота з вивчення й осучаснення (у тих компонентах, де це необхідно) Стратегічної концепції — фундаментального документу, що визначає цілі Альянсу та наявні засоби їх досягнення. Зазначена Стратегічна концепція мусить бути цілковито сумісною з новою ситуацією безпеки Альянсу. Ця концепція має ще раз підтвердити відданість НАТО ідеї колективної оборони та трансатлантичної солідарності, враховувати нові завдання, що постають перед Альянсом. Вона має показати, що Альянс є спроможний і завжди наготові «підвищити рівень безпеки й стабільності для держав Євроатлантичного регіону у 21-му столітті...» Передбачається підготувати нове формулювання з цього приводу до Вашингтонського самміту 24-25 квітня.

*** Рада євроатлантичного партнерства**

РЕАП, до членів якої належить Україна, зміцнює свої позиції як консультативний орган, а інтенсифікація Програми «Партнерство заради миру» (ПЗМ) сприяє під-

вищенню її дієвості. «Це посилить спроможність як держав-членів, так і держав-партнерів зміцнювати безпеку й стабільність шляхом політичних консультацій та практичної співпраці», — зазначалося у комюніке. Міністри вітали відредагований робочий план РЕАП на 1998-2000 роки, що включає нові аспекти, зокрема контроль за озброєнням, зусилля, спрямовані на припинення розповсюдження зброї масового ураження та нелегальної торгівлі зброєю.

*** Взаємини з Росією**

Консультації та практична співпраця з Росією розвиваються в межах діяльності Постійного спільного комітету. НАТО залишається прибічником співпраці з Росією заради досягнення міцного, стабільного й довготривалого партнерства на основі спільних інтересів, взаємності та відкритості. Співпраця між військовими обох сторін успішно розвивається: було досягнуто згоди щодо відкриття у Москві наприкінці цього року Військового представництва НАТО з питань зв'язку.

*** Звичайні збройні сили у Європі**

НАТО вважає міждержавну Угоду про звичайні збройні сили у Європі, підписану тридцятьма державами у 1990 році, згідно з якою було знищено велику кількість звичайних озброєнь та обладнання, наріжним каменем європейської безпеки. НАТО є прибічником успішної адаптації Угоди про ЗЗСЕ до нових реалій європейської безпеки та забезпечення її довгострокової ефективності. У окремій заяві з приводу ЗЗСЕ зазначалося, що держави-члени НАТО, Чеська Республіка, Угорщина та Польща, «віддані ідеї швидкого й збалансованого поступу до вирішення усіх досі нерозв'язаних питань такої адаптації», вже наступного року планують підписати нову адаптовану угоду.

Криза у Косово

НАТО докладе усіх можливих зусиль, аби забезпечити виконання сербськими силами безпеки та озброєними прихильниками незалежності Косово резолюцій Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй, спрямованих на мирне розв'язання цієї кризи.

«Дозвольте мені сказати, що НАТО робить усе можливе для дотримання обома сторонами резолюцій Ради Безпеки ООН», — зазначив Генеральний секретар Солана на прес-конференції за результатами зустрічі на рівні міністрів закордонних справ.

Пан Солана зазначив, що літаки НАТО виконують щоденні контрольні польоти, аби перевірити виконання Белградом зобов'язань щодо виводу спецпідрозділів поліції з Косово, розблокування доріг та дозволу біженцям повернутися до своїх домівок.

НАТО також співпрацювала з представниками Організації з безпеки та співробітництва в Європі, дислокованими у Косово, аби простежити дотримання зобов'язань на місцях. За його словами, керовані

НАТО Рятувальні сили, які зможуть вивезти контролерів ОБСЄ у разі виникнення надзвичайної ситуації, можуть бути дислоковані у колишній Югославській Республіці Македонії до кінця місяця.

У спільній заяві міністри зазначили, що спалахи насильства, які часом провокуються сербськими силами безпеки, а у інших випадках — косівськими бойовиками, призвели до посилення напруги.

«Ми закликаємо озброєних представників косівської опозиції припинити бойові дії і відмовитися від провокаційних акцій, а Федеративну Республіку Югославію та керівництво Сербії — зменшити чисельність та помітність спецпідрозділів поліції у Косово та утримуватися від тактики залякування», — зазначалося у заяві.

«Ми наполягаємо, аби обидві сторони сумлінно дотримувалися припинення вогню та у повному обсязі виконували резолюції Ради Безпеки ООН», — говорилося у ній.

НАТО розглядає збройні сутички у Сербській провінції Косово, які вже призвели до того, що десятки тисяч етнічних албанців було силоміць вигнано з власних домівок,

як серйозну загрозу регіональній безпеці та стабільності, зокрема безпеці держав-партнерів НАТО — Албанії та колишній Югославській Республіці Македонії.

Альянс продовжує перебувати у стані підвищеної бойової готовності.

Проблеми Косово можливо вирішити лише шляхом діалогу між керівниками Белграду й представниками керівництва косівської опозиції. Держави-члени НАТО закликали усі сторони до плідного завершення переговорного процесу, що триває.

Альянс підтримує таке політичне вирішення проблеми, яке підвищило б статус Косово й забезпечило систему самоврядування у краї, зберігши при цьому територіальну цілісність Югославії.

Держави-члени НАТО вітали пропозицію з боку деяких країн-партнерів щодо сприяння процесові повітряних перевірок, дозволу використовувати з цією метою власний повітряний простір або інші ресурси. До таких країн належить і Україна, яка запропонувала використання свого літака АН-30 в межах виконання місії повітряної перевірки у небі Косово.

НАТО та Боснія

Існують позитивні ознаки того, що Боснія відбудовує демократичне суспільство, але багато роботи ще залишається попереду, особливо стосовно прискорення процесу повернення вигнанців до власних осель.

У заяві міністрів держав-членів НАТО зазначалося, що вибори в Боснії та Герцеговині відбулися у мирний спосіб, продемонструвавши тенденцію до зростання плюралізму й толерантності. Вцілому було забезпечено свободу пересування. З'явилися спільна валюта й новий прапор. Було відкрито міжнародний аеропорт у Тузлі й суттєво поліпшено ситуацію з цивільними авіаперевезеннями в Сараєво та Мостарі.

Але залишається ще багато чого зробити задля «зміцнення слабких паростків демократії у Боснії та Герцеговині», — зазначається у заяві.

У заяві також говориться, що верховенство права ще не запроваджено у всій країні, спільні інституції ще не досягли бажаного рівня розвитку, недостатнім був прогрес у напрямку етнічної інтеграції, розформування незаконних інституцій та викорінення широко розповсюдженої корупції. Процес відбудови економіки все ще перебуває на початковому етапі.

«Пришвидшене повернення біженців та переміщених осіб, особливо до районів компактного проживання меншин, — ключове завдання на 1999 рік», — було зазначено у заяві. «Ми закликаємо усі сторони, партії та демократично обраних представників влади усіх рівнів у Боснії та Герцеговині виконати свої зобов'язання, аби забезпечити ефективний процес повернення громадян».

Стосовно керованих НАТО багатонаціональних Стабілізаційних сил (SFOR), розгорнутих у Боснії, у заяві зазначалося: «Ми підтверджуємо, що SFOR продовжуватимуть, наскільки дозволяють засоби й можливості, свої зусилля задля забезпечення умов, які сприяли б досягненню цієї мети».

SFOR, яким Україна й інші держави-партнери надали своїх військовослужбовців, було розгорнуто у Боснії в грудні 1996 року на підтримку Дейтонських мирних угод. Місію SFOR, чисельність яких налічує приблизно 34 000 вояків з 36 країн, було продовжено з червня цього року.

У заяві зазначалося, що присутність SFOR у Боснії не може тривати довіку. Але вказувалося й на те, що нині немає потреби вносити відчутні зміни до чисельності, складу чи місії SFOR.

Міністри держав-членів НАТО та Росії оцінюють співпрацю, обговорюють питання ЗЗСЄ, Боснії та Косово

Міністри закордонних справ держав-членів НАТО й Росії, які також мали зустріч у Брюсселі 9 грудня, оцінювали співпрацю в межах нових відносин між ними та обговорювали адаптацію Договору про звичайні збройні сили в Європі й інші питання, включаючи Боснію та Косово.

Змальовуючи зустріч Постійної спільної ради на рівні міністрів як теплу й конструктивну, Генеральний секретар Солана сказав: «ПСР перетворилася на базовий компонент нової НАТО, яку ми прагнемо побудувати».

Впродовж минулих місяців НАТО та Росія використовували ПСР задля обговорення як тих проблем, де вони мали спільне бачення їх розв'язання, так і тих, де їхні погляди розходилися. Генеральний секретар сказав, що криза у Косово слугує прикладом останнього. «Але ми продовжуватимемо спільну

роботу з метою досягнення політичного врегулювання, яке маємо на увазі ми і наші російські друзі».

Міністр закордонних справ Росії Ігор Іванов послався на «важливу роботу», виконану впродовж року після підписання Основоположного акту у травні 1997 року. Він зазначив: «Протягом цього першого року ми подолали важкий шлях — від недовіри до взаєморозуміння — у напрямку знаходження вирішення тих проблем, що стоять перед усіма нами».

У спільній заяві зазначалося, що міністри підкреслили необхідність політичного розв'язання конфлікту в Косово. Вони висловили занепокоєння з приводу триваючих порушень припинення вогню та наголосили на необхідності повного дотримання усіма сторонами резолюцій Ради Безпеки ООН.

Міністри узгодили детальну робочу програму діяльності на 1999 рік, до якої включено широкий спектр питань для консультацій, які покликані підвищити рівень відкритості й довіри у стосунках між НАТО та Росією.

Вони також зобов'язалися вдатися до усіх необхідних кроків, аби якнайшвидше завершити адаптацію ЗЗСЄ.

Україна окреслює плани співпраці з НАТО

Високопосадова українська делегація, очолювана Володимиром Горбуліним, Секретарем Ради на-

ціональної безпеки та оборони, відвідала штаб-квартиру НАТО у Брюсселі 26 — 27 листопада й

окреслила плани України щодо співробітництва з Альянсом у новому столітті.

Делегація представляла Державну міжвідомчу комісію України, яка опікується розвитком взаємин з НАТО і запропонувала увазі представників 16 країн-членів «Державну програму співпраці України з НАТО до 2001 року».

Програма, яку було ухвалено декретом Президента від 4 листопада, визначає стратегічну мету України як повну інтеграцію до європейських та євроатлантичних структур, а також повноцінну участь у загальноєвропейській системі безпеки.

У документі говориться, що Україна розглядає НАТО «як найефективнішу структуру колективної безпеки у Європі та важливий компонент загальноєвропейської системи безпеки».

Генеральний секретар вітає Володимира Горбуліна та інших членів Міжвідомчої комісії

Центр реагування на катастрофи координує надання допомоги потерпаючій від повені Україні

Держави-члени та країни-партнери НАТО надіслали медичне обладнання, їжу й одяг до Західної України, яка потерпає від повені, в межах операції з надання допомоги, що її координує щойно започаткований Євроатлантичний координаційний центр реагування на катастрофи (ЄАКЦРК).

Міністерство з надзвичайних ситуацій України звернулося до Центру із закликом про надання міжнародної допомоги після того, як великі снігопади й дощі в Ужгородській області призвели до повені та спричинили зсуви ґрунту, що знищили шляхи сполучення, залізничні колії та лінії електропостачання. Майже 24000 осіб довелося евакуювати із затоплених районів.

Це було перше стихійне лихо, з яким зіткнувся Центр з часу його відкриття при штаб-квартирі НАТО у

червні, після ухвали рішення Радою євроатлантичного партнерства (РЄАП), до складу котрої входять як держави-члени, так і країни-партнери.

Центр поширив серед членів РЄАП інформацію про потреби України в межах такої допомоги. Кілька країн-членів Ради відреагували оперативно, зокрема Польща, яка надіслала 10 конвоїв з вантажами, та Угорщина, яка розгорнула польовий шпиталь. Росія також надала допомогу, зокрема — 30 тон продуктів харчування.

Один з посадовців НАТО заявив, що Центр відіграв вирішальну роль у висвітленні потреб України щодо такої допомоги та постійному поінформованні членів РЄАП, аби запобігти непотрібному дублюванню зусиль.

«Координація між Україною та ЄАКЦРК спрацювала дуже добре. Ми побачили швидкі дії у відповідь з боку цілої низки країн-членів РЄАП. Це довело, що ЄАКЦРК, як механізм, підвищує спроможність міжнародної спільноти реагувати на катастрофи», — заявив він.

ПЗМ:

Деякі з майбутніх навчань (початок 1999 року)

(Усі з нижчезгаданих навчань відкриті для всіх країн-партнерів).

«Аркейд Гард 99» — у містах Брюгген та Сеннлагер (Німеччина) 14-18 березня. Навчання НАТО, відкриті для спостерігачів з боку країн-партнерів. Це командно-штабні навчання, покликані відпрацювати швидке реагування у підготовці та здійсненні операцій, спрямованих на підтримання миру. Очікуються спостерігачі від таких держав-партнерів: Болгарії, Польщі, Румунії, Словаччини, Угорщини, Фінляндії, Чеської Республіки.

«НАТО-СіЕмЕкс» (управління кризовими ситуаціями) — у штаб-квартирах НАТО та держав-учасниць, 18-24 лютого. Метою є відпрацювання процедур НАТО в управлінні кризовими ситуаціями, включно з співпрацею між цивільними та військовими. Очікується участь наступних країн-партнерів:

Австрії, Болгарії, Естонії, Грузії, Латвії, Литви, Молдови, Польщі, Румунії, Словаччини, Словенії, Угорщини, України, Фінляндії, Чеської Республіки, Швеції, колишньої Югославської Республіки Югославії.

Деякі планові заняття до навчань 1999-2000 років

«Кооператив Аутомейшн 99» — січень, місце проведення визначається;

«Кооператив Зеніт 99» — 13 січня, м. Монс (Бельгія);

«Кооператив Телос 99» — 14 січня, м. Монс (Бельгія);

«Кооператив Посейдон 99» — 8—10 грудня, м. Нортвуд (Велика Британія);

«Кооператив Беар 99» — 16-18 березня, м. Хай Уайкоум (Велика Британія);

«Кооператив Гард 99» — 1-5 лютого, Чеська Республіка,

«Кооператив Драгон 99» — 10-12 лютого, колишня Югославська Республіка Македонія;

«Кооператив Наггет 99» — 23-25 березня, м. Норфолк (США).

Кілька основних відомостей про НАТО

Держави-члени НАТО зобов'язуються за Північноатлантичним договором боронити незалежність, суверенітет і демократичний спосіб життя своїх народів і країн-членів проти зовнішньої агресії за допомогою політичної солідарності та колективної оборони. Нині до Альянсу входять 16 країн: Бельгія, Греція, Данія, Ісландія, Іспанія, Італія, Канада, Люксембург, Нідерланди, Німеччина, Норвегія, Португалія, Сполучене Королівство, Сполучені Штати, Туреччина і Франція. Було зроблено офіційні кроки, необхідні для прийняття до НАТО у 1999 р. Польщі, Угорщини й Чеської Республіки. Таким чином, Альянс матиме у своєму складі вже 19 членів. Держави-члени залишають двері відкритими для інших країн, які зможуть приєднатися до НАТО в майбутньому згідно з основоположним договором Альянсу.

Зміни, яких зазнає НАТО

Після припинення Холодної війни Альянс приступив до трансформації структур і політичного курсу, щоб посилити свою політичну роль і ще більше зміцнити безпеку й стабільність на європейському континенті. Країни-члени НАТО зменшили свої витрати на оборону. Було істотно скорочено особовий склад і кількість основних сухопутних підрозділів. На особливу увагу заслуговують п'ятидесятивідсоткові скорочення, здійснені США й Німеччиною. Рівні готовності збройних сил були знижені. З 1991-го до 1993 року Альянс скоротив свій ядерний арсенал наземного базування у Європі більш, ніж на 80%. З Європи було

виведено усі системи наземного базування. Нині держави-члени формують нову, меншу за розмірами, структуру командування, краще пристосовану для проведення майбутніх операцій з підтримання миру та управління кризовими ситуаціями, до яких можуть залучатися й країни-партнери. Альянс також переглядає та в міру необхідності змінює й доповнює свою стратегічну концепцію, плануючи завершити цю роботу до наміченої на 1999 р. Вашингтонської зустрічі у верхах. За допомогою програми "Партнерство заради миру" та Ради євроатлантичного партнерства, до яких залучено й Україну, НАТО прагне зміцнити почуття впевненості та взаємної довіри на всьому євроатлантичному терені і завдяки спільним заходам посилити безпеку всіх країн цього регіону.

Чільні посадові особи й керівні органи Альянсу

Північноатлантична Рада і постійні представники 16 держав-членів НАТО

Так звані "постпреди", котрі очолюють посольства, що репрезентують уряди 16 країн-членів, у штаб-квартирі НАТО є політичними керівниками Альянсу. Вони регулярно зустрічаються в рамках Північноатлантичної ради - органу НАТО, що приймає рішення - як представники своїх міністерств закордонних справ. Вони інформують колег про політику своїх урядів та повідомляють керівництво своїх країн про погляди й позиції урядів інших держав-членів. На засіданнях ПАР вони ухвалюють рішення шляхом консенсусу.

Генеральний секретар

Як голова ПАР та інших вищих органів НАТО він координує заходи з формування політичного курсу та спрямовує процес консультацій і прийняття рішень. Одним з його головних завдань є сприяння державам-членам у пошуку спільних позицій. Він є чільним речником Альянсу.

Хав'єр Солана (нар. у 1942 р.) є дев'ятим Генеральним секретарем НАТО. До призначення на цю посаду у грудні 1995 р. він обіймав посаду міністра закордонних справ Іспанії. Він вів переговори з Україною, які увінчалися підписанням на Мадридському саміті НАТО у липні 1997 р. Хартії про особливе партнерство. Він також вів переговори щодо нових

відносин із керівництвом Росії. Вони увінчалися підписанням Основоположного акту в Парижі у травні 1997 р.

Він брав безпосередню участь у переговорах з керівництвом Югославії стосовно шляхів мирного розв'язання кризи у Косово.

Голова Військового комітету

До складу Військового комітету входять начальники генеральних штабів збройних сил держав-членів, репрезентовані вищими офіцерами або "військовими представниками". Військовий комітет несе відповідальність перед політичним керівництвом за всю військову діяльність Альянсу. Регулярні засідання Військового комітету проходять під керівництвом його голови, який є чільним військовим речником Альянсу.

Нині посаду голови обіймає генерал Клаус Науманн (нар. у 1939 р.) - колишній начальник Генерального штабу Збройних сил Німеччини. Адмірал італійського флоту Гвідо Вентуроні змінить його на цій посаді після саміту, що відбудеться наступного року у Вашингтоні.

Верховний головнокомандувач Об'єднаних збройних сил НАТО у Європі (SACEUR)

SACEUR - за традицією чотиризірковий генерал Збройних сил США - відповідає за боеготовність військ, що передаються у його розпорядження країнами-членами НАТО на випадок війни. Він надає Військовому комітету рекомендації щодо організації цих формувань та їх підготовки. У разі війни він буде - через керівні політичні орга-

ни - здійснювати управління всіма військовими операціями у своєму регіоні.

Верховний головнокомандувач, штаб якого (SHAPE) знаходиться поблизу м.Монса у південній Бельгії, забезпечує загальне військово-керівництво багатонаціональними Стабілізаційними силами (SFOR), що діють під проводом НАТО у Боснії. Нині посаду SACEUR обіймає генерал Веслі Кларк (нар. у 1944 р.).

Генерал Кларк, разом з генералом Науманном, був безпосередньо задіяний у процес переговорів з керівництвом стосовно виконання Белградом резолюції Ради Безпеки ООН по Косово.

Верховний головнокомандувач Об'єднаних збройних сил НАТО у зоні Атлантичного океану (SACLANT)

Основне завдання SACLANT - одного з двох верховних головнокомандувачів - сприяти утвердженню безпеки, охороняючи життєво важливі лінії морських комунікацій заради економічного добробуту у мирний час і з стратегічних міркувань у разі війни. Його штаб знаходиться у м.Норфолку, штат Вірджинія (США). Йому підпорядковані сили НАТО в Північній Атлантиці, у зоні, що простягається від Північного полюсу до Тропіка Рака й від східного узбережжя Північної Америки до західного узбережжя Африки й Європи. Площа зони - приблизно 12 мільйонів квадратних миль. Нині цю посаду обіймає американський адмірал Гаролд Гехман (нар. у 1942 р.).

Календар подій

(Усі події - якщо не вказано інакше - відбуваються у Брюсселі. Регулярні засідання Північноатлантичної ради за участю глав делегацій держав-членів НАТО проводяться щосереди.)

ЛИСТОПАД

4 листопада: Президент Естонії Леннарт Мері відвідає штаб-квартиру НАТО, зустрінеться з Генеральним секретарем та Північноатлантичною радою.

5 листопада: Прем'єр Словаччини Мікулас Джурінда відвідає штаб-квартиру НАТО, зустрінеться з Генеральним секретарем.

9 листопада: Генеральний секретар відвідає Німеччину, зустрінеться з Канцлером Герхардом Шрьодером.

11 листопада: Зустріч Комісії НАТО-Україна на рівні послів.

13 листопада: Генеральний секретар виступить на щорічній сесії Північноатлантичної Асамблеї в Едінбурзі (Шотландія).

16 листопада: Генеральний секретар відвідає зустріч Західноєвропейського Союзу на рівні міністрів у Римі, зустріньється з новим керівництвом Італії, включно з Прем'єром Массімо Д'Алема.

18-20 листопада: Генеральний секретар відвідає Сполучені Штати, зустрінеться з Генеральним секретарем ООН Коффі Аннаном, чільними посадовими особами Президентської адміністрації США та Сенату. Обговорення стосуватимуться підготовки до Вашингтонського самміту та кризи у Косово.

19 листопада: Перша зустріч Спільного комітету НАТО-Росія з питань наукового й технологічного співробітництва у Москві.

25 листопада: Президент Румунії Еміль Константінеску відвідає штаб-квартиру

НАТО, виступить перед Північноатлантичною радою.

26 листопада: Генеральний секретар та Верховний головнокомандувач Об'єднаних збройних сил НАТО у Європі відвідають колишню Югославську Республіку Македонію, аби зустрітися й обговорити з Президентом Кіро Глігоровим та провідними урядовцями ситуацію у Косово та розгортання спеціальних сил для можливої термінової евакуації з регіону контролерів ОБСЄ.

Міністр закордонних справ Литви Альгірдас Саударгас відвідає штаб-квартиру НАТО, виступатиме перед Північноатлантичною радою.

Державна міжвідомча комісія України відвідає штаб-квартиру НАТО та 27 листопада представить свою Програму співпраці з Альянсом до 2001 року.

27 листопада: Прем'єр Словаччини Мікулас Джурінда відвідає штаб-квартиру НАТО, виступить перед Північноатлантичною радою.

30 листопада: Регулярне засідання ПСР на рівні послів. Темі: співпраця у військовій галузі, Боснія та Косово, нерозповсюдження зброї масового ураження та управління процесом авіаперевезень.

ГРУДЕНЬ

3 грудня: Прем'єр Албанії Панделі Майко відвідає штаб-квартиру НАТО, зустрінеться з Північноатлантичною радою.

8 грудня: Міністри закордонних справ держав-членів НАТО проведуть регулярну зустріч за підсумками року.

9 грудня: Міністри закордонних справ держав-членів НАТО та Росії проведуть регулярну зустріч ПСР.

Міністри закордонних справ держав-членів НАТО та України проведуть регулярну зустріч Комісії.

10 грудня: Генеральний секретар та Верховний головнокомандувач Об'єднаних збройних сил НАТО у Європі відвідають Боснію та Герцеговину.

16-17 грудня: Семінар у Києві з теми: «НАТО та українські засоби масової інформації». Спільний проект Центру інформації та документації НАТО й неурядової організації «Демократичні перетворення України».

17 грудня: Міністри оборони НАТО проведуть регулярне засідання.

18 грудня: Засідання міністрів оборони НАТО й України, НАТО й Росії та РЕАП.

1999 ЛЮТИЙ

10-12 лютого: Політичний комітет НАТО, що складається з представників 16 країн-членів, відвідає Київ та Львів.

лютий (дата потребує уточнення): Семінар НАТО з теми перепідготовки українських офіцерів.

КВІТЕНЬ

24-25 квітня: Самміт глав держав та урядів країн-членів НАТО з нагоди 50-ої річниці Альянсу у Вашингтоні.

За довідками звертатися:
Центр інформації
та документації НАТО.

Україна, 254119, Київ-119
вул. Мельникова, 36/1

Тел.: 380 (44) 246-8616

380 (44) 246-8617

Факс: 380 (44) 246-8622